

Chuyện Dài Nhăn Răng Tự Vệ

Lại Thị Mơ

Trước năm 75, xã ấp (lúc đó chưa gọi là phường khóm) bắt những gia đình có nhiều con trai (tuổi teen) phải tham gia vào đội Nhân dân tự vệ (NDTV) của địa phương. Nhiệm vụ của NDTV là mỗi đêm đi rảo quanh xã ấp để canh chừng an ninh cho dân. Mỗi xã có trụ sở là nơi các em NDTV tụ tập để giao nhiệm vụ. Không biết giữ an ninh cho dân có hữu hiệu hay không, chứ khi NDTV tụ tập toàn nghe hát hò nhậu nhẹt ồn ào suốt đêm (làm phiền dân), rồi thỉnh thoảng nghe "đoàng" một tiếng, sáng ra nghe tin có em NDTV "đi bán muối". Nhậu nhẹt, cãi cọ, tiện có khẩu súng ở trụ sở, đem ra "đoàng" nhau một phát. Đi đời nhà ma. Chuyện lộn xộn này cứ kéo dài hoài, nên người dân gọi "Chuyện dài NDTV".

Sở dĩ tôi phải đồng dài nhắc lại, vì ai dưới 50 tuổi không chắc biết NDTV là gì? Bây giờ chữ "tự vệ" trở thành "tự vệ" khi nghe chính quyền (Tiến Sĩ Bùi Hiền) "lăm le" đổi chữ quốc ngữ thành chữ mới vừa viết vừa nghe na ná như tiếng Tàu. Người dân nghe vậy chỉ muốn chết (tự vệ) cho rồi.

Không hiểu sao từ khi di cư vào Nam năm 54, tiếng "Hà Thành ngàn năm văn vật" tức là giọng Hà Nội nghe rất êm tai, dịu dàng. Điển hình là trong các chương trình ca nhạc của các nghệ sĩ người Bắc di cư đảm nhiệm: Tao Đàn của Đình Hùng, ca nhạc của Hoàng Trọng, Nguyễn Đình Toàn, ban Thăng Long của gia đình Phạm Đình Chương, ban AVT của Lữ Liên. Kịch sĩ Bích Thuận, Kiều Hạnh, Thanh Hoài, thi sĩ Thanh Nam, Mai Thảo, ca sĩ Thanh Lan, em gái Dạ Lan... Giọng Hà Nội nghe sao êm ái, dịu dàng.

Ấy vậy mà sau 75 nghe mấy cô bộ đội Hà Nội nói, trong nhà, chính mẹ tôi là người đầu tiên phán một câu xanh rờn:

- Nghe như dùi đục chấm mắm cáy.

Tôi không biết tại sao lại gọi thế, vì dùi đục làm sao ăn được, mà đem chấm mắm cáy?

Hà Nội 9 nút và Hà Nội 2 nút phân biệt rất dễ dàng bởi giọng nói (accent), cũng như bên Mỹ người miền Nam và người miền Bắc phân biệt do accent (phim Forrest Gump).

Tưởng đâu khi ra hải ngoại không còn nghe giọng "dùi đục". Nhưng khi cô em út và cậu em (sinh đôi), được bảo lãnh qua theo diện anh em. Cả hai sanh gần ngày tan hàng, chúng hầu như không biết chút gì về VNCH. Thời gian bảo lãnh diện anh em rất lâu (12 năm), khi qua cả hai đều lập gia đình và có con nhỏ. Em rể và em dâu đều là BK 2 nút, tính tình hiền lành dễ thương. Chúng tôi không hề có ý phân biệt kỳ thị giọng nói có accent.

Chính các chữ các em nói mới là "vấn đề" (sinh chuyện).

Dẫn đi chợ, em gái hỏi:

- Chỗ nào bán bìm hủ chị?

Tôi ngẩn tò te, chả biết nó hỏi gì? Hoá ra nó muốn mua tã.

Dẫn tới hàng đồ hộp lại nghe:

- Chị ơi! em không thấy hạn "xử dụng".

Nói đơn giản "hạn dùng" đã quen, nay nghe "xử dụng", tưởng cô em hỏi cách dùng máy móc.

Vào hàng đồ điện,

- "khởi động" ở đâu hả chị?

Mấy cái "lê tê" không đến nỗi khó chịu bằng kiểu ví von xcn (chúng tôi đặt vậy).

Thằng con đi học về, để quên áo khoác ở trường. Mẹ hùng hổ mắng:

- Thật chán như con gián.

Sáng trời lạnh, nhưng tan học trời nóng nên trẻ con hay quên.

Thằng bé than mắc tiểu, mẹ nó quát:

- Giải quyết khẩn trương lên (để còn theo mẹ vào trường tìm áo).

Trời đất! Chỉ có chuyện đi tiểu con con, thay vì nói: "Con đi nhanh lên", lại xài chữ đao to búa lớn.

Mẹ còn hăm he, sẽ "xử lý" (phạt) cái tội lơ đãng, nếu không tìm thấy cái áo.

Ngoại trừ xài chữ xhcn, chuyện ví von nghe cũng hết ý (kiến). Ngày xưa mẹ hay nói "buồn như chấu cấn" (cũng chẳng hiểu tại sao), nhưng nay nghe cô em dâu nói:

- Buồn như con chuồn chuồn.

Thằng con tôi phản đối liền:

- Cô ơi, con chuồn chuồn đâu có buồn.

Các em tôi chỉ vài tuổi khi đất nước nhà tan, mấy chục năm ở bên, những chữ dùng hàng ngày đã ăn sâu vào não, không cách nào thay đổi. Dẫn em đi chợ, tình cờ cô em gặp bạn ở VN khi xưa, nó giới thiệu:

- Chị đại của tớ đấy!

Bà chị cả ngày xưa ở nhà "hét ra lửa" quyền uy lắm, các em sợ một vành. Nay chúng nó gọi tôi là "chị đại ", đại không viết hoa.

- Thật là lẩn cấn, lẩn tẩn, bức xúc.

Em dùng toàn chữ xhcn đấy các bác ạ

Chán như cơm nếp nát, nghèo rớt mồng tơi, chẳng còn ai dùng nữa, thờ a còng (@) chấm côm. Chữ Việt càng ngày càng "nghèo như con mèo".

Bây giờ em chẳng dám "chê " chữ xhcn nữa, phải "sống chung với lũ" (mất d), kéo họ sẽ mắng em là đồ "chảnh chó".

Tới nước đó, chỉ còn nhăn răng tự vận.

Lại thị Mơ